

Zakaj bi se udeležili volitev v Evropski parlament?

Evropska unija sprejema odločitve, ki vplivajo na naš vsakdanjik. Pristojna je za veliko pomembnih in praktičnih vprašanj – od pomoči podjetjem pri premagovanju finančne krize ali zmanjševanju brezposelnosti, skrbi za čistejše okolje ali varnejšo hrano do lažjih potovanj ali cenejših telefonskih klicev.

Kako se lahko pri odločitvah, ki jih sprejema EU, sliši **vaš** glas?

Prek **Evropskega parlamenta** – izvoljenega, da zastopa vas in vse druge prebivalce Evropske unije.

Evropski parlament ima odločilno vlogo pri sprejemanju odločitev na ravni EU.

Naj navedemo nekaj primerov:

Proračun in finance	2
Finančna kriza in načrt za oživitev gospodarstva	2
Podnebne spremembe in okolje	3
Notranji trg	4
Prevoz	6
Socialna, zaposlovalna in izobraževalna politika	6
Varnost hrane in kmetijstvo	8
Pravica, svoboda in varnost	9
Širitev	10
EU v svetu	11

Proračun in finance

- **Ali ste vedeli**, da je imel Evropski parlament ključno vlogo pri rojstvu evra?

Leta 1999 uvedeni evro danes uporablja 329 milijonov ljudi v 16 državah članicah EU. Postal je pomembna svetovna valuta. Enotna evropska valuta je olajšala čezmejno poslovanje. Tudi kot potrošnik imate možnost, da primerjate cene v različnih državah in se nato odločite za nakup v kateri koli od njih. Potujete lahko, ne da bi vam bilo treba menjavati denar. V območju evra se ustvari več kot 16,5 % svetovnega BDP in njegov delež v svetovni trgovini presega 30 % (skupaj s trgovino znotraj EU).

- **Ali ste vedeli**, da ima Evropski parlament odločilno vlogo pri odločanju, kako bo porabljen letni proračun EU v višini okoli 133 milijard evrov?

Približno 60 milijard evrov oziroma 45 % proračuna se danes nameni za spodbujanje konkurenčnosti, rasti in zaposlovanja ter za zmanjševanje razlik med najbogatejšimi in najrevnejšimi regijami. Ta vrzel se je med letoma 2000 in 2006 zmanjšala za približno šestino.

- **Ali ste vedeli**, da ima Evropski parlament odločilno besedo pri tem, kako se v EU porabi približno 7,5 milijarde evrov na leto za raziskave in razvoj?

Evropski raziskovalci, na primer, prav zdaj raziskujejo, kako bi bolje zavarovali nižinske predele (in s tem domove in vsakdanji kruh ljudi) pred poplavami. Proračun EU za raziskave in razvoj se porablja tudi na drugih področjih, ki vplivajo na vsakdanje življenje navadnih ljudi, kot so zdravje, varna hrana, promet, tehnologija, energija in okolje.

Finančna kriza in načrt za oživitev gospodarstva

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga pri zagotavljanju preživetja s paketom gospodarske pomoči?

V sedanji finančni krizi so se evropski voditelji držav in vlad soglasno odločili za podporo evropskemu gospodarstvu. Odziv EU, ki ga je odobril Evropski parlament, je bil splošen gospodarski paket v višini 200 milijard evrov. Od tega bo 14,4 milijarde evrov prišlo neposredno iz proračuna EU. V ospredju pozornosti bodo mala in srednja podjetja kot temelj evropskega gospodarstva.

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga ljudem v težkem gospodarskem položaju?

Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, ki ga je odobril Evropski parlament, ima vsako leto na voljo do 500 milijonov evrov, s katerimi pomaga ljudem, ki so se kot presežni delavci znašli na cesti, pri iskanju nove zaposlitve.

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga državam članicam v finančni krizi?

EU je sprejela sklep o pomoči Madžarski v znesku do 6,5 milijarde evrov in Latviji do 3,1 milijarde evrov. Ta „pomoč Skupnosti“ je del mednarodne pomoči, pri kateri sodelujeta Mednarodni denarni sklad (IMF) in Svetovna banka. Za nadaljnjo pomoč, če bo potrebna, je namenjenih še dodatnih 50 milijard iz sredstev EU.

- **Ali ste vedeli**, da bo EU v obdobju med letoma 2007 in 2013 porabila približno 350 milijard evrov za pospeševanje gospodarske rasti in ustvarjanje več delovnih mest, zlasti v revnejših regijah Evrope?

Evropski parlament je odobril financiranje na stotine tisočev projektov, ki prispevajo k zmanjševanju vrzeli med najrevnejšimi in najbogatejšimi območji EU, večji zaposlenosti in konkurenčnosti po vsej Evropi ter krepitvi čezmejnega sodelovanja med različnimi deli EU.

- **Ali ste vedeli**, da so vaši prihranki zaščiteni zaradi ukrepanja EU?

Evropski parlament je podprl zakonodajo, s katero se zvišuje raven jamstev za prihranke državljanov do 100 000 evrov, če propade katera od evropskih bank. Obstoječe najnižje jamstvo (20 000 EUR) se bo povečalo na 50 000 evrov do konca junija 2009, do konca leta 2010 pa na 100 000 evrov. Stranke bodo v nujnih primerih imele tudi hitrejši dostop do svojih vlog.

Podnebne spremembe in okolje

- **Ali ste vedeli**, da si Evropska unija močno prizadeva za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije?

Evropski parlament je bil udeležen pri sprejemanju zakonodaje, s katero so bili določeni nacionalni cilji za uporabo obnovljivih virov energije pri proizvodnji električne energije, ogrevanju in hlajenju zgradb ter oskrbovanju vozil z gorivom. Cilj je zagotoviti, da bo do leta 2020 delež obnovljive energije dosegel vsaj 20 % celotne porabe energije v EU.

- **Ali ste vedeli**, da zaradi ukrepov EU vozite varnejša in bolj „zelena“ vozila?

Evropski parlament je odobril vrsto ukrepov, ki izboljšujejo varnost vožnje in zmanjšujejo onesnaževanje zaradi prometa.

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga elektrarnam pri zmanjševanju emisij CO₂?

Na podlagi zakonodaje, ki je bila sprejeta v sodelovanju z Evropskim parlamentom, bodo industrijski obrati in elektrarne lahko uporabljali novo tehnologijo za trajno in varno skladiščenje ogljikovega dioksida (CO₂) pod zemljo. Tako bodo lahko zmanjšali izpuste toplogrednih plinov.

- **Ali ste vedeli**, da je EU zaostрила predpise o uporabi potencialno nevarnih kemikalij v Evropi?

Nova zakonodaja o kemikalijah, sprejeta v sodelovanju z Evropskim parlamentom, je začela veljati leta 2007 in bo zagotovila varno rabo kakih 30 000 potencialno nevarnih snovi. Po novem je

industrija dolžna zbirati podatke in zagotavljati varnost kemikalij. Zakonodaja je poimenovana s kratico „REACH“, kar pomeni registracijo, evalvacijo, avtorizacijo in omejevanje kemikalij (ang.: registration, evaluation, authorisation and restriction of chemicals).

EU tudi spodbuja industrijo, da uvede več biološko razgradljivih vrst plastike za vrečke, čaše, prehrambno embalažo, cvetlične lončke itd.

- **Ali ste vedeli**, da so prosto živeče morske živali zaradi ukrepov EU boljše zaščitene pred nevarnostjo onesnaženja iz tankerjev?

Ob podpori Evropskega parlamenta so v obalnih vodah EU prepovedani tankerji z enojnim trupom, poleg tega se izvaja projekt za preprečevanje onesnaženja, ki pomaga lastnikom tankerjev pri preprečevanju in obvladovanju razlitij nafte in kemikalij.

- **Ali ste vedeli**, da EU v okviru skupne ribiške politike sprejema ukrepe, ki preprečujejo trženje nezakonitega ulova?

Nezakoniti, neprijavljeni in neregulirani ribolov se pojavlja po vsem svetu in je postal prednostno mednarodno vprašanje, ker izčrpava svetovne ribje staleže. Ob podpori Evropskega parlamenta je bil leta 2008 sprejet predlog o preprečevanju, odvrčanju in odpravi nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova.

- **Ali ste vedeli**, da imamo strožje predpise za nadzor kakovosti vode v evropskih kopališčih, tako da je kopanje postalo varnejše?

Zaradi predpisov EU, pripravljenih v sodelovanju z Evropskim parlamentom, se redno opravljajo znanstveni preskusi za ugotavljanje količine bakterij v vodi. Če voda na določeni plaži ne dosega sprejemljivih standardov kakovosti, boste o tem obveščeni hitro in na kraju samem.

- **Ali ste vedeli**, da je EU od leta 2002 porabila 1,5 milijarde evrov za pomoč državam članicam EU, ki so jih prizadele naravne nesreče?

Solidarnostni sklad Evropske unije je bil ustanovljen v soglasju z Evropskim parlamentom za odziv na naravne nesreče in za podporo prizadetim regijam. Doslej je bil uporabljen pri 26 ujmah, pri katerih so imeli katastrofalne posledice različni dogodki, kot so poplave, gozdni požari, potres, vulkanski izbruh, viharji in suše.

Notranji trg

- **Ali ste vedeli**, da je enotni trg od vzpostavitve leta 1992 s podporo Evropskega parlamenta v vaš žep prinesel več denarja?

V zadnjem času znaša njegov prispevek k večjemu blagostanju v EU približno 240 milijard evrov na leto. To pomeni, da ste vi in vsak drug državljan EU dobili povprečno 518 evrov več, kot če enotnega trga ne bi bilo. To je prineslo zmanjšanje upravnih postopkov in trgovinskih ovir zaradi usklajenih predpisov in proizvodnih standardov, ki so na drugi strani okrepili konkurenco ter povečali število inovacij in obseg tujih vlaganj.

- **Ali ste vedeli**, da je bilo v obdobju med letoma 1992 in 2006 zaradi enotnega trga ustvarjenih 2,75 milijona dodatnih delovnih mest?

Evropski parlament je imel pomembno vlogo pri oblikovanju enotnega trga, kakršnega poznamo danes, ko blago, storitve, kapital in osebe lahko svobodno krožijo po EU.

- **Ali ste vedeli**, da je Evropski parlament imel odločilno vlogo pri odpravi nesprejemljivo visokih stroškov gostovanja po Evropi?

Stroški za uporabo mobilnega telefona v tujini so se zmanjšali do 60 %.

- **Ali ste vedeli**, da EU ponuja enoten sveženj potrošniških pravic, tako da lahko mirno nakupujete povsod po Evropski uniji?

Evropski parlament je pripomogel k temu, da vam predpisi EU po vsej Evropi zagotavljajo dvoletno garancijo za kateri koli izdelek, ki ga kupite.

- **Ali ste vedeli**, da vam je EU omogočila izbiro ponudnika komunalnih storitev in prihrank denarja?

Evropski parlament je pomagal odpraviti monopol dobaviteljev plina in električne energije ter okrepil pritisk na dobavitelje energije, da so postali bolj „zeleni“ in učinkoviti.

- **Ali ste vedeli**, da vam EU olajšuje ustanovitev in razvoj podjetja ter pomaga pri ustvarjanju več delovnih mest v storitvenem sektorju?

Evropski parlament je prispeval k odpravi veliko finančnih, zakonskih in upravnih ovir za svobodno gibanje, svobodno trgovino in konkurenco v Evropi.

- **Ali ste vedeli**, da so bile v sodelovanju z Evropskim parlamentom sprejete posebne uredbe za igrače, električno opremo, plinske grelnike itd., ki vam in vaši družini zagotavljajo varno uporabo in zaupanje v izdelke, ki jih kupujete – na tržnici, v trgovini ali na spletu?

Predpisi EU obvezujejo proizvajalce in distributerje, da zagotovijo varnost izdelkov, ki jih dajo v promet. Posebno stroga so merila za igrače. Nacionalni organi s preverjanji zagotavljajo, da so te zahteve izpolnjene. Vzpostavljen je hitri sistem opozarjanja, ki zagotavlja, da se pomanjkljiv izdelek, ki so ga odkrili v eni državi, takoj umakne iz trgovin po vsej EU.

- **Ali ste vedeli**, da kozmetičnih izdelkov, ki jih uporabljate (skupaj s črtali za ustnice, dezodoranti, milom, zobno kremo in šamponom), od leta 2004 v EU ne preskušajo več na živalih? Ali pa, da na trgu EU ni več mogoče prodajati kozmetičnih izdelkov, če vsebujejo sestavine, ki so jih preskušali na živalih zunaj EU?

S podporo Evropskega parlamenta je EU prepovedala preskušanje kozmetičnih izdelkov in njihovih sestavin na svojem ozemlju ter trženje izdelkov, katerih sestavine bi lahko preskušali na živalih kjer koli drugje. Tako so predpisi EU in Evropski parlament prispevali k temu, da lahko mirno skrbite za svoj videz in uporabljate dišave, saj ste lahko prepričani, da ni zaradi tega trpela nobena žival v kateri od držav EU.

- **Ali ste vedeli**, da EU varuje vaše otroke pred pretiranim oglaševanjem?

Zakonodaja, ki je bila nedavno sprejeta v sodelovanju z Evropskim parlamentom, uvaja nove stroge predpise za avdiovizualno oglaševanje, namenjeno otrokom, tudi pri avdiovizualnih

medijskih storitvah na zahtevo in za promocijsko prikazovanje izdelkov. Promocijsko prikazovanje izdelkov proti plačilu je prepovedano v vseh otroških programih. Otroški programi, daljši od pol ure, se lahko prekinejo za televizijsko oglaševanje samo enkrat na vsakih 30 minut.

Ti skupni predpisi tudi omogočajo gledanje televizijskih kanalov čez mejo, ne da bi to ovirala država zaradi kršitve njenih zakonov o oglaševanju.

- **Ali ste vedeli**, da po zaslugi EU obstaja ena sama nujna številka za vso Evropo?

Evropski parlament je skupaj s Komisijo poskrbel, da od januarja 2009 lahko pridete do nujnih storitev kjer koli v EU s klicem na številko 112.

Prevoz

- **Ali ste vedeli**, da na vaši letalski vozovnici ne sme biti več nobenih „skritih“ stroškov, tako da veste natančno, koliko morate plačati?

V skladu z uredbo, sprejeto v sodelovanju z Evropskim parlamentom, sedaj lahko v trenutku vidite celotno ceno vaše vozovnice. Prevoznine morajo vključevati vse davke, prispevke in pristojbine, dodane osnovni ceni vozovnice.

- **Ali ste vedeli**, da vam letalske družbe ne smejo odkloniti prevoza zaradi invalidnosti?

V sodelovanju z Evropskim parlamentom so bili sprejeti zakonski predpisi, ki izboljšujejo pravice invalidov, kadar potujejo z letalom. Poleg tega jim je sedaj treba na letališčih zagotoviti pomoč brez doplačila.

- **Ali ste vedeli**, da letite varneje zaradi črne liste EU?

V skladu z uredbo, sprejeto v sodelovanju z Evropskim parlamentom, se letalske družbe, ki ne izpolnjujejo varnostnih zahtev, pojavijo na črni listi EU, letenje pa jim je prepovedano povsod po EU.

Socialna, zaposlovalna in izobraževalna politika

- **Ali ste vedeli**, da EU vsako leto vложи več kot 10 milijard evrov v ljudi in jim tako pomaga izboljšati možnosti za zaposlitev?

EU prek Evropskega socialnega sklada, ustanovljenega v dogovoru z Evropskim parlamentom, skupaj z državami članicami sofinancira projekt, s katerimi naj bi se evropski delavci in podjetja bolje usposobili za današnje izzive. To je ključni element strategije EU za rast in delovna mesta – ljudem omogočiti boljše življenje ter jim z usposabljanjem zagotoviti večje možnosti za zaposlitev.

- **Ali ste vedeli**, da imajo začasni delavci zaradi zakonodaje, ki jo je potrdil Evropski parlament, v EU iste pravice kot redno zaposleni in da so se njihove razmere za delo izboljšale?

Delež začasnih delavcev v EU znaša celih 10 % od skupnega števila zaposlenih — to je več kot 6 milijonov delovnih mest. Zakonodaja EU jim sedaj zagotavlja iste osnovne delovne in zaposlitvene pogoje, kot jih imajo njihovi redno zaposleni kolegi. Dogovor ohranja prožnost, ki jo potrebuje industrija, delavcem pa omogoča lažje usklajevanje dela in zasebnega življenja.

- **Ali ste vedeli**, da EU daje enake pravice materam in očetom novorojenih otrok?

Po zakonodaji EU, sprejeti v sodelovanju z Evropskim parlamentom, imata sedaj oba starša pravico do treh mesecev dopusta, ki ga lahko izkoristi eden od obeh. Po koncu starševskega dopusta se starša lahko vrneta na isto delovno mesto ali na enak oziroma podoben položaj. Delodajalci morajo izpolniti minimalne zahteve, o katerih so se sporazumele vse evropske države.

- **Ali ste vedeli**, da je Evropska Komisija s podporo Evropskega parlamenta ustanovila EURES, spletni portal, ki vam pomaga pri iskanju zaposlitve v 31 evropskih državah in priskrbi vse informacije, ki jih potrebujete za odhod v tujino?

EURES (evropske službe za zaposlovanje) je mreža, ki vam pomaga najti delo po vsej Evropi – priložnost za delo kjer koli v EU ter na Norveškem, v Islandiji, Lihtenštajnu in Švici.

EURES ni samo ogromna baza podatkov za iskanje zaposlitve, ampak daje tudi nasvete in informacije glede razmer za življenje in delo po Evropi, kot so vprašanja socialne varnosti, življenjskih stroškov, lokalnih zdravstvenih in izobraževalnih sistemov, priznanja kvalifikacij in še in še. EURES je koristen tudi za delodajalce, ki nameravajo najeti osebje iz tujine. EURES ima tudi človeški obraz, in sicer mrežo 700 svetovalcev, ki so pripravljene svetovati iskalcem zaposlitve in delodajalcem glede posebnosti mednarodnega kadrovanja.

- **Ali ste vedeli**, da EU podpira vseživljenjsko učenje in kulturno izmenjavo za vse evropske državljane?

V obdobju 2007–2013 bo EU z odobritvijo Evropskega parlamenta porabila več kot 8 milijard evrov, s katerimi bo evropskim državljanom ponudila priložnost, da si z vseživljenjskim učenjem pridobijo mednarodne izkušnje. Tako priložnost ponujajo programi EU, med katere sodijo Erasmus, Comenius, Leonardo da Vinci in Gruntvig, Mladi v akciji in Evropa za državljane ter kulturni programi.

- **Ali ste vedeli**, da je program ERASMUS, ki ga je odobril Evropski parlament, približno 1,2 milijona študentom dal priložnost za študij v drugi državi EU?

Program ERASMUS študentom zagotavlja finančno podporo in leto, ko študirajo v tujini, se upošteva pri študijskem programu. Podobni programi (Leonardo da Vinci in Marie Curie) so namenjeni za pomoč pri poklicnem usposabljanju in raziskovanju.

- **Ali ste vedeli**, da EU podpira spletno povezovanje med šolami po vsej Evropi?

Od leta 2005 je več kot 35 000 šol po Evropi sodelovalo v akciji eTwinning, ki poteka v okviru programa Comenius. Ta akcija pomaga šolam, da brezplačno poiščejo partnerje za skupne šolske projekte na spletu. Učenci in učitelji so navdušeni nad to pobudo, ki jo podpira Evropski parlament.

- **Ali ste vedeli**, da programi EU omogočajo na desettisoče mladim, da vsako leto delajo in potujejo po vsej Evropi?

Do danes je 1,5 milijona mladih izkoristilo programe EU za mobilnost mladih. Samo leta 2007 je več kot 40 000 mladih sodelovalo v programih izmenjave mladih, skoraj 5000 pa v Evropski prostovoljni službi. Evropski parlament zelo podpira te izmenjave.

- **Ali ste vedeli**, da EU podpira izmenjave med evropskimi mesti in vasmi?

Samo leta 2008 je program Evropa za državljane, ki ga je odobril Evropski parlament, združil približno milijon ljudi v kulturni izmenjavi po vsej Evropi, od tega pobratenja več kot 1200 mest in pobude iz 4000 mest.

Varnost hrane in kmetijstvo

- **Ali ste vedeli**, da se pozornost skupne kmetijske politike sedaj ne usmerja samo na količino, ampak tudi na kakovost hrane, ki jo proizvajajo kmetje, pa tudi na spodbujanje zaposlovanja in trajnostnega razvoja na podeželju?

Evropski parlament se močno vključuje v reformo skupne kmetijske politike. Po zaslugi prejšnjih reform EU ne proizvaja več gore hrane, ampak vodi dolgoročno politiko trajnostnega razvoja podeželja.

- **Ali ste vedeli**, da je skupna kmetijska politika veliko več kot subvencije EU za kmete? In ali ste vedeli, da je EU nedavno sprejela vrsto ukrepov v neposredno korist potrošnikov?

Evropski parlament je pomagal pri vzpostavitvi sistema razdeljevanja sadja po šolah, po katerem se financira razdeljevanje sadja in zelenjave po šolah po vsej Evropi. Evropski parlament je tudi podprl nov sistem razdeljevanja mleka po šolah, ki podpira razdeljevanje mleka, sira, jogurtov in drugih hranljivih mlečnih izdelkov vsem šolarjem.

- **Ali ste vedeli**, da je zdaj hrana bolj varna kot kdaj koli prej?

Evropski parlament je zaslužen za sprejetje cele vrste ukrepov, ki zagotavljajo, da se po Evropi je varna hrana, in za spodbujanje zdrave prehrane. Ti ukrepi pokrivajo celotno verigo oskrbe s hrano „od kmetije do vilic“, pri čemer postavljajo standarde in nadzorujejo zdravje in dobro počutje živali, rastline in pridelke ter uvoz hrane. Evropska agencija za varnost hrane je pristojna za zagotavljanje neodvisnega znanstvenega svetovanja.

EU sprejema stroge predpise za ekološko pridelavo in se postavlja po robu proizvajalcem „zdrave hrane“ ali shujševalnih proizvodov, ki zavajajo z netočnimi ali neutemeljenimi trditvami. Zakonodaja EU o označevanju hrane hoče potrošnikom zagotoviti vse potrebne informacije in jim tako omogočiti ozaveščeno izbiro.

- **Ali ste vedeli**, da se sredstva EU uporabljajo za podporo raziskavam, kako naj bi iz odpadkov dobili čisto energijo?

Da bi dosegli cilj o zmanjšanju emisij toplogrednih plinov za 20 % do leta 2020, ki ga podpira Evropski parlament, znanstveniki raziskujejo nove načine uporabe kmetijskih odpadkov (kot so slama, strnišče in gnoj) kot okolju prijazen vir obnovljive energije.

Pravica, svoboda in varnost

- **Ali ste vedeli**, da je sedaj še lažje potovati po Evropi brez meja?

Evropski parlament je podprl razširitev schengenskega območja. Območje brez notranjih mejnih kontrol se je razširilo na 22 držav članic EU (tj. na vse razen Cipra, Romunije, Bolgarije, Irske in Združenega kraljestva – zadnji dve sta se odločili proti) in tri pridružene države (Norveška, Islandija in Švica).

- **Ali ste vedeli**, da Evropski parlament podpira boj EU proti kriminalni dejavnosti, med drugim s preganjanjem tolpe, ki tihotapijo droge ali nezakonite priseljence v Evropo?

Sredstva EU so na voljo za financiranje ukrepov držav članic in sodelovanja med njimi ter za financiranje sistemov za sledenje (na ladjah, letalih in satelitih) za boj proti kriminalnim dejavnostim.

Evropski parlament je pomemben člen pri sprejemanju predpisov o vstopanju v EU, ki zagotavljajo gladko prehajanje meja in hkrati ohranjajo varnost.

- **Ali ste vedeli**, da je imel Evropski parlament pomembno vlogo pri postavljanju glavnih načel učinkovite politike vračanja nezakonitih priseljencev ob hkratnem varovanju njihovih pravic? Ali da se je Evropski parlament tudi zavzel za razvoj zakonitih poti za vstop priseljencev v EU?

Evropski parlament se je strinjal s predpisi o sodelovanju med državami članicami EU v boju proti nezakonitemu priseljevanju. Leta 2006, na primer, je bilo število prijatih nezakonitih priseljencev v EU ocenjeno na 500 000 oseb in 40 % jih je bilo nato vrnjeno v njihovo državo izvora.

- **Ali ste vedeli**, da Evropski parlament podpira ukrepe za boj proti terorizmu in za izboljšanje varnosti?

Pobude, ki jih je podprl Evropski parlament, so omogočile, da sta policija in sodstvo iz vseh držav članic EU v Europolu in Eurojustu združila sile za učinkovitejše sodelovanje na evropski ravni. To je obrodilo otipljive sadove v vrsti čezmejnih kriminalnih primerov. Europol in Eurojust sta tako pri operaciji „Koala“ sodelovala pri razbitju pedofilske mreže, v katero je bilo vključenih 2500 kriminalcev po vsem svetu.

Leta 2006 je zaradi učinkovitih mehanizmov EU proti terorizmu spodletelo skoraj 600 terorističnih napadov v 11 državah članicah EU. Države članice EU so občutno izboljšale medsebojno usklajevanje v boju proti terorizmu, deloma prek „platform sodelovanja“, ki sta jih vzpostavila Europol in Eurojust.

- **Ali ste vedeli**, da je bil Evropski parlament so-zakonodajalec pri uvedbi ukrepov za odkrivanje in preprečevanje terorističnih in kriminalnih dejavnosti?

Evropski parlament je sprejel direktivo, ki od telekomunikacijskih družb zahteva, da do 24 mesecev hranijo nekatere podatke o klicih (vir, namembni kraj in kraj telefonskega ali spletnega sporočila). To je del strategije za pomoč pri boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu. Zakon določa tudi standarde o varstvu podatkov.

- **Ali ste vedeli**, da je imel Evropski parlament pomembno vlogo pri krepitvi zaupanja potrošnikov v čezmejno trgovino, pri čemer imajo potrošniki dostop do sodišča v svoji državi članici in jih ščiti zakonodaja te države članice?

Evropski parlament je deloval kot so-zakonodajalec pri zagotavljanju zaščite potrošnikov pri sporih v zvezi s pogodbami, ki so jih sklenili potrošniki, in sicer tako glede njihovega dostopa do sodišč kot glede zakonske zaščite.

- **Ali ste vedeli**, da je Evropski parlament pomagal reševati čezmejne družinske spore, kot so vprašanja varstva otrok ali razvezni primeri?

Evropski parlament je pomagal sprejeti zakonodajo EU, ki zagotavlja medsebojno priznavanje odločb družinskega prava in spodbuja stranke, da uporabijo družinsko mediacijo.

Širitev

- **Ali ste vedeli**, da ima Evropski parlament besedo pri odločanju, kdo se lahko pridruži Evropski uniji?

Države članice EU lahko o pridružitvi novih članic k Uniji odločijo samo s soglasjem Evropskega parlamenta. Hrvaška, Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija in Turčija so trenutno države kandidatke, medtem ko so Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora in Srbija ter Kosovo možne kandidatke. Evropski parlament ocenjuje njihov napredek in bo imel zadnjo besedo pri tem, ali bodo te države postale države članice EU ali ne.

- **Ali ste vedeli**, da je Evropa zaradi širitve EU postala varnejša za življenje?

Pri zadnjih razširitvah sta, na primer, podpora in usmerjanje EU pomagala nekdanjim komunističnim režimom, da so se razvili v politično stabilne in demokratične sosede s hitro rastočim gospodarstvom.

- **Ali ste vedeli**, da je dvanajst novih držav članic, ki so se Uniji pridružile v letih 2004 in 2007, prineslo privlačne nove trge za podjetja v vaši državi in se jim s tem ponujajo edinstvene priložnosti za naložbe v tujini?

Zaporedni širitvi sta v notranji trg prinesli več kot 100 milijonov novih potrošnikov. Leta 2007 so podjetja iz starih držav članic 7,5 % skupnega izvoza izvozila v nove države članice, medtem ko je leta 1999 dosegal le 4,7 %. Trgovinska menjava med starimi in novimi državami članicami se je v manj kot 10 letih skoraj trikratno povečala (s 175 milijard leta 1999 na približno 500 milijard leta 2007).

- **Ali ste vedeli**, da so delavci iz novih držav članic dejansko spodbudili trge dela v starih državah članicah, kar je v nasprotju s pogostimi domnevmi, da bodo samo prevzeli delovna mesta?

Delavci iz novih držav članic so pomagali zadovoljiti dodatno povpraševanje po delovni sili v starih državah članicah in so s tem veliko prispevali k trajni gospodarski rasti.

Od leta 2004 so tako v Združenem kraljestvu delavci iz novih držav članic zasedli pol milijona prostih delovnih mest. To je tudi druge države opogumilo, da so odprle svoje trge dela.

- **Ali ste vedeli**, da so od širitve leta 2004 nove možnosti za trgovanje, povečanje tujih naložb in nove spodbude za posodobitev pomagale izboljšati splošno učinkovitost gospodarstev novih držav članic?

V petih letih, odkar so se nove države članice pridružile EU, se je povprečna stopnja njihove gospodarske rasti povečala s 3,4 % na 5,6 % in njihova trgovinska menjava se je povečala za 16,2 %. V vseh državah članicah so se povečale povprečne plače in čedalje več ljudi se zaposluje v storitvenem sektorju in industriji visoke tehnologije.

EU v svetu

- **Ali ste vedeli**, da je EU največji dajalec razvojne pomoči na svetu?

Ker naj bi EU v naslednjem mandatu Evropskega parlamenta izpolnila razvojne cilje tisočletja, njen delež (Evropska komisija in prispevki posameznih držav članic) znaša približno 60 % vse svetovne pomoči – oziroma skupaj 49 milijard evrov v letu 2008. EU ima tudi vodilno vlogo pri prizadevanjih, da bi pomoč postala učinkovitejša, in skrbi, da so druge politike EU, kot so trgovinska, okoljska, kmetijska politika itd., skladne z razvojnimi cilji. Evropski parlament še naprej tesno sodeluje v teh dejavnostih prek „Evropskega soglasja o razvoju“, ki so ga leta 2005 ustanovile institucije EU in države članice.

- **Ali ste vedeli**, da je bila EU prva, ki je po aprilskem sestanku na vrhu G20 ukrepala v podporo državam v razvoju pri spopadu z gospodarsko recesijo, in to poleg pomoči, ki jo namenja svojim državam članicam pri premagovanju finančne krize?

Sprejet je bil paket ukrepov, da bi zagotovili več denarja za razvoj ter usmerili prednostne naloge na najbolj ranljive in povečali učinkovitost sedanje pomoči. Komisija namenja 3 milijarde evrov za socialne izdatke. Na voljo pa bo še dodatnih 500 milijonov evrov, ki so predvideni kot dodatna varovalka. Skupno delovanje Komisije in 27 držav članic se je izkazalo kot veliko bolj učinkovito, v njegovem okviru je pomemben vsak evro pomoči, poleg tega pa je za zgled drugim državam po svetu.

Na začetku tega leta je Evropska komisija pripravila paket, s katerim bo več kot 20 najbolj ranljivih držav na svetu prejelo za milijardo evrov pomoči v hrani. Evropski parlament je kot proračunski organ odobril ta paket. S skupino afriških, karibskih in pacifiških dežel je bil podpisan sporazum v vrednosti 2,7 milijarde evrov, namenjen zdravju, izobraževanju in podnebnim spremembam. To je del tesnega partnerstva, ki ga EU vzdržuje s temi državami že več kot pet desetletij.

- **Ali ste vedeli**, da s podporo Evropskega parlamenta EU po svetu pomaga razvijati demokracijo in dobro upravljanje?

Člani Evropskega parlamenta vsako leto vodijo skupine, ki po svetu nadzorujejo volitve v državah, v katerih se demokracija še ni utrdila ali pa je ogrožena. Zahvaljujoč Evropskemu parlamentu ima EU poseben proračun za pomoč pri spodbujanju demokracije in človekovih pravic po vsem svetu, ki se med drugim uporablja za podporo lokalnim nevladnim organizacijam pri njihovem delu. Obstaja tudi vrsta skupnih parlamentarnih skupin in teles, vključno s skupno parlamentarno skupščino z državami Afrike, Karibov in Pacifika.

- **Ali ste vedeli**, da je Evropska unija največji dobavitelj humanitarne pomoči na svetu?

Evropska komisija zunaj EU zagotavlja hitro pomoč najbolj ranljivim žrtvam naravnih nesreč in tragedij, ki jih povzročijo ljudje. V sodelovanju z agencijami za pomoč na kriznih območjih financira podporo, ki jo prejmejo neposredno ljudje v stiski, ne glede na državljanstvo, vero, spol ali narodnost. Edina cilja sta rešitev življenj in lajšanje trpljenja v skladu s humanitarnimi načeli nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti.

Evropski parlament ima pomembno vlogo pri razporejanju sredstev za humanitarne ukrepe EU in nadzoru porabe denarja.

- **Ali ste vedeli**, da je EU vodilna pri zavzemanju za pomoč ženskam pri premagovanju revščine?

Ukrepi EU so osredotočeni na izboljševanje pismenosti med odraslimi ženskami, odpravljanje neenakosti med spoloma in krepitev vloge žensk na območjih spopadov. Evropski parlament se stalno zavzema za večjo vlogo žensk pri razvojnem delu, nazadnje v svojem poročilu o „Načelu enakosti med spoloma v zunanjih odnosih EU in pri graditvi miru“.

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga ljudem v državah v razvoju priti do čiste pitne vode?

EU je sprožila Pobudo za vodo (EUWI), da bi ljudem v državah v razvoju pomagala izboljšati dostop do pitne vode in javne higijene ter upravljanje vodnih virov. Marca 2009 je Evropski parlament izglasoval resolucijo, v kateri izjavlja, da je voda javna dobrina in da mora biti pod javnim nadzorom. Prizadeva si tudi za uveljavitev dostopa do pitne vode kot temeljne in splošne pravice.

- **Ali ste vedeli**, da EU s podporo Evropskega parlamenta pomaga palestinskim oblastem pri izboljšanju življenja palestinskega ljudstva in prizadevanjih za mirovni sporazum z Izraelom?

EU je namenila 300 milijonov evrov za financiranje reform na področjih upravljanja, družbenega razvoja, razvoja podjetij in infrastrukture ter za pomoč palestinskim beguncem. Evropski parlament dejavno prispeva k tem politikam in se redno sestaja s predstavniki palestinskega in izraelskega parlamenta.

- **Ali ste vedeli**, da EU pomaga pri obnovi Iraka?

Komisija pomaga pri obnovi od leta 2003. S tem blaži težave, ki jih imajo ljudje v Iraku pri izgrajevanju novega življenja po vojni. Leta 2008 je Evropski parlament sprejel resolucijo, s katero poziva, da EU prevzame vidnejšo vlogo v Iraku in sprejme ukrepe za pomoč iraškim beguncem.

- **Ali ste vedeli**, da EU sodeluje pri obnavljanju miru v Gruziji?

Komisija je sprejela paket pomoči v višini 500 milijonov evrov, od katerih je 61 milijonov evrov namenjenih za pomoč ljudem, pregnanim med spopadom z Rusijo. Evropski parlament, ki si s Svetom deli pooblastila nad proračunom, je ta paket odobril in nadzira njegovo porabo.

- **Ali ste vedeli**, da EU ščiti svoja podjetja pred nepošteno trgovino?

Evropska unija brani svobodno trgovino s protidampinškimi, protisubvencijskimi in zaščitnimi ukrepi. To EU omogoča, da svoje proizvajalce brani pred nepravičnimi trgovinskimi praksami in subvencioniranim uvozom ter precejšnjimi spremembami v trgovinskih tokovih, če ti škodujejo gospodarstvu EU. Prek svojega odbora za mednarodno trgovino je Evropski parlament močno vpleten v trgovinske politike EU.